

Các biện pháp quản lý xây dựng tập thể sư phạm tích cực

Nguyễn Xuân Thắng*

*Tiểu đoàn 12- Trường Sĩ quan Lục quân 2

Received: 12/11/2024; Accepted: 20/11/2024; Published: 28/11/2024

Abstract: The development of the pedagogical collective directly affects and determines the quality of education and training of the school. The quality of education in schools is the common contribution of the pedagogical team, it depends not only on the responsibility and capacity of each cadre, teacher, and staff but also on the coordination of education. In order to manage the construction of a positive pedagogical community, it is necessary to well implement the system of measures. Each measure impacts on a certain field of collective construction and is consistent with the actual situation at the school so it is certain independence. The measures have a close relationship, intermingling and supporting each other, creating a unified body; the process of implementing measures should ensure consistency to achieve high efficiency.

Keywords: Pedagogical collective, management of building active pedagogical collective

1. Đặt vấn đề

Trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa ngày nay, Đảng và Nhà nước ta hết sức chú trọng đến nguồn lực con người, nhất là vai trò của giáo dục và đào tạo. Đại hội Đảng lần thứ XIII nêu rõ: “*Phấn đấu trong những năm tới, tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giáo dục, đào tạo; đáp ứng ngày càng tốt hơn, công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và nhu cầu học tập của nhân dân*” Vì vậy phát triển và nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo là nhiệm vụ trọng tâm của mỗi nhà trường. Trong đó đội ngũ nhà giáo là nòng cốt, muốn làm được điều này thì mỗi nhà trường phải có tập thể sư phạm vững mạnh, đoàn kết.

Sự phát triển của tập thể sư phạm ảnh hưởng trực tiếp và quyết định chất lượng giáo dục đào tạo của nhà trường. Chất lượng giáo dục trong nhà trường là sự đóng góp chung của tập thể sư phạm nó không chỉ tùy thuộc vào tinh thần trách nhiệm và năng lực của từng cán bộ, giáo viên, nhân viên mà còn tùy thuộc vào sự phối hợp giáo dục. Trong một tập thể sư phạm có nhiều cán bộ, giáo viên, nhân viên tốt sẽ tạo nên một tập thể vững mạnh và một tập thể vững mạnh sẽ thúc đẩy sự tiến bộ của từng người.

2. Nội dung nghiên cứu

Xây dựng tập thể sư phạm tích cực là quá trình tác động hợp lý, có hệ thống của lãnh đạo đến tập thể và các cá nhân trong tập thể để thúc đẩy tổ chức đó phát triển, nhằm nâng cao hiệu quả công việc chung, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho mỗi thành viên phát triển toàn diện, hài hòa về mọi mặt. Để quản lý

xây dựng tập thể sư phạm tích cực cần thực hiện tốt các biện pháp sau:

2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên, nhân viên về công tác xây dựng tập thể sư phạm tích cực

Nâng cao nhận thức là tác động vào nhận thức làm cho cán bộ, giáo viên, nhân viên hiểu tầm quan trọng, vai trò, ý nghĩa của công việc; mỗi thành viên trong tập thể từ lãnh đạo đến nhân viên phải nhận thức vai trò quan trọng của việc xây dựng tập thể sư phạm tích cực, đồng thời phải được trang bị những kiến thức cơ bản về công tác xây dựng tập thể sư phạm tích cực để hiểu đúng vấn đề, xác định chính xác trách nhiệm, cách thức thực hiện các biện pháp.

Lãnh đạo phải phối hợp với các tổ chức Đảng, đoàn thể để có kế hoạch nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên, nhân viên về vấn đề xây dựng tập thể sư phạm tích cực, sao cho mọi thành viên thấy rõ vai trò quan trọng của công tác xây dựng tập thể sư phạm tích cực không những với chất lượng giáo dục đào tạo của nhà trường và thực hiện mục tiêu giáo dục đào tạo, mà còn có vai trò hết sức quan trọng đối với mọi thành viên trong tập thể, đối với tập thể sư phạm nhà trường.

2.2. Hoàn thiện hệ thống quy chế hoạt động của nhà trường

Xây dựng quy chế, quy định là một trong những trụ cột cơ bản trong công tác quản lý có ý nghĩa quyết định đối với sự phát triển của tổ chức. Quy chế hoạt động vừa là cơ sở, vừa định hướng để nhà lãnh đạo xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung, chương

trình, thực hiện các chức năng cơ bản của nhà quản lý: kế hoạch hóa, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra. Trong công tác xây dựng tập thể việc quản lý xây dựng và thực thi các quy chế hoạt động chung cho tập thể là hết sức quan trọng. Hệ thống quy chế của nhà trường phải được xây dựng dựa trên căn cứ các văn bản mang tính pháp quy của Nhà nước, của Bộ Giáo dục và Đào tạo và đặc điểm đặc thù của nhà trường.

Để quy chế phát huy tốt tác dụng, cần thiết phải: Tổ chức phổ biến cho cán bộ, giáo viên, nhân viên nắm rõ các quy định đã ban hành, thông qua các cuộc họp toàn thể đơn vị, họp từng bộ phận. Tuyên truyền, giáo dục cho cán bộ, giáo viên, nhân viên nâng cao nhận thức, phát huy tính tự giác trong việc chấp hành nghiêm túc nội quy, quy định của nhà trường, đơn vị. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá việc thực hiện quy chế, kịp thời động viên khen thưởng những cán bộ thực hiện tốt quy chế, nội quy và có biện pháp xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm.

2.3. Xây dựng sứ mệnh, tầm nhìn, mục tiêu, kế hoạch chiến lược của nhà trường

Việc xây dựng sứ mệnh, tầm nhìn, mục tiêu, kế hoạch chiến lược có ý nghĩa hết sức quan trọng trong việc phát triển bền vững của nhà trường nói chung và công tác xây dựng tập thể sư phạm nói riêng. Sứ mệnh là lý do, ý nghĩa tồn tại hoạt động của nhà trường. Kế hoạch chiến lược phát triển có vai trò định hướng các chính sách và kế hoạch hoạt động của nhà trường. Căn cứ kế hoạch chiến lược, các bộ phận, các phòng chức năng, của nhà trường xây dựng các kế hoạch hành động cụ thể nhằm thực hiện các mục tiêu đề ra. Viễn cảnh, tầm nhìn được xác định rõ ràng sẽ tạo một tâm lý tích cực cho người lao động, giúp mọi người trong tổ chức nhìn thấy con đường đi phía trước, củng cố tinh thần, làm cho mọi người cảm thấy yên tâm công tác. Tầm nhìn - xác định hướng phát triển trong tương lai của nhà trường.

Lãnh đạo nhà trường cần tăng cường công tác tuyên truyền sứ mệnh, tầm nhìn của nhà trường. Phát huy năng lực của mọi thành viên hướng tới tương lai của nhà trường. Khi xây dựng chiến lược, tầm nhìn phải tạo cơ hội lôi cuốn mọi thành viên tích cực tham gia góp ý kiến cùng nhau xây dựng chiến lược, tầm nhìn của nhà trường. Người lãnh đạo phải làm làm cho mọi thành viên trong tập thể sư phạm hiểu được, nắm được vai trò, ý nghĩa của sứ mệnh,

tầm nhìn của nhà trường. Khuyến khích, động viên mọi người ý thức được trách nhiệm và tự nguyện đóng góp sức mình vào việc thực hiện mục tiêu, sứ mệnh của nhà trường.

2.4. Gìn giữ, phát huy truyền thống tốt đẹp trong xây dựng bầu không khí tâm lý tập thể tích cực ở nhà trường

Truyền thống nhà trường là một trong các yếu tố quan trọng góp phần tạo nên văn hóa nhà trường. Truyền thống là những kinh nghiệm đã được đúc kết, những quan hệ đã được hình thành, những giá trị đã được chọn lọc trong quá trình hoạt động của tập thể. Mỗi tập thể có những truyền thống riêng như: truyền thống ham học hỏi, cầu tiến; có chuyên môn giỏi; truyền thống đoàn kết; truyền thống lao động sáng tạo, nghiên cứu khoa học tốt... Truyền thống của tập thể có sức mạnh như là một nền tảng vững chắc cho các cá nhân gắn kết với tập thể, có ý nghĩa đặc biệt trong việc hình thành tinh đoàn kết tập thể.

Để giữ gìn phát huy truyền thống nhà trường cần xây dựng, củng cố phòng truyền thống của nhà trường. Phòng truyền thống sẽ thực hiện chức năng giáo dục truyền thống cho các thế hệ cán bộ, giáo viên, nhân viên và là nơi tham quan học tập cho học sinh. Thông qua các buổi sinh hoạt tập thể cần tăng cường giáo dục, tuyên truyền cho cán bộ, giáo viên, nhân viên về truyền thống tốt đẹp của nhà trường từ đó tạo nên niềm tự hào và nâng cao tinh thần trách nhiệm của mỗi cá nhân về việc gìn giữ và phát huy những truyền thống tốt đẹp đó. Khuyến khích việc hình thành, xây dựng những giá trị mới, những truyền thống mới phù hợp với từng giai đoạn phát triển của nhà trường.

Bên cạnh đó, cần nâng cao nhận thức cho các thành viên trong tập thể nhà trường. Chú trọng công tác xây dựng chuẩn mực và định hướng giá trị trong tập thể. Xây dựng phong cách ứng xử văn minh, lịch sự trong tổ chức, phong cách làm việc nghiêm túc, có kỷ luật, trách nhiệm cao.

2.5. Nâng cao tính tích cực trong công việc của cán bộ, giáo viên, nhân viên

Một tập thể tích cực được tạo dựng bởi những thành viên tích cực, vì thế, tạo động lực nâng cao tính tích cực đối với công việc cho các thành viên là một khâu quan trọng của công tác xây dựng tập thể sư phạm tích cực. Tính tích cực trong lao động công tác của cán bộ, giáo viên, nhân viên được đo bằng hiệu quả lao động thông qua số lượng và chất lượng

công việc. Tính tích cực đối với công việc được tạo ra khi con người vui vẻ, hài lòng và lòng say mê với công việc.

Trước hết cần nâng cao hiệu quả công tác tổ chức nhân sự. Lãnh đạo nhà trường cần bố trí, sử dụng nhân lực đúng người, đúng việc; phân công nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể đối với từng bộ phận, từng cá nhân; kịp thời điều chỉnh tổ chức biên chế phù hợp với đặc điểm, nhiệm vụ. Nâng cao chất lượng công tác thi đua, khen thưởng; coi trọng việc phát hiện, bồi dưỡng, xây dựng, nhân điển hình tiên tiến tạo sức lan tỏa mạnh mẽ.

Tiếp tục duy trì việc thực hiện đầy đủ, công bằng chế độ chính sách, chăm lo đời sống vật chất và điều kiện làm việc cho cán bộ, giáo viên, nhân viên. Tổ chức thăm hỏi, động viên kịp thời những cá nhân có hoàn cảnh khó khăn; tạo sự tương thân, tương ái, trở thành nét văn hóa trong tập thể sư phạm.

Lãnh đạo cần tạo điều kiện cho cán bộ, giáo viên, nhân viên được bày tỏ nguyện vọng, quan điểm của mình về các vấn đề của tập thể, phát huy trí tuệ của mọi người trong hoạt động chuyên môn, công tác quản lý. Duy trì nghiêm kỷ luật lao động; nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn cho cán bộ, giáo viên, nhân viên của nhà trường đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

2.6. Nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, năng lực quản lý và tính tích cực của đội ngũ cán bộ quản lý.

Nhà trường cần đẩy mạnh công tác đào tạo nâng cao trình độ cho cán bộ quản lý; có kế hoạch đề bạt cán bộ tham gia các khóa học về quản lý hành chính nhà nước, quản lý giáo dục. Nhà trường đặt ra yêu cầu và có những biện pháp đảm bảo cho đội ngũ cán bộ quản lý phải nắm vững quy định, quy chế, thường xuyên cập nhật những thông tin về chủ trương, chính sách, kế hoạch công tác của nhà trường, đơn vị và bộ phận đang trực tiếp công tác. Nhà trường cần tạo điều kiện để bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, năng lực sáng tạo và tính chuyên nghiệp cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục; tiếp tục quan tâm đến vấn đề đãi ngộ đối với cán bộ để động viên khích lệ tinh thần làm việc, nâng cao tính tích cực lao động của họ.

2.7. Phối hợp chặt chẽ các tổ chức và lực lượng để xây dựng tập thể sư phạm tích cực

Công tác xây dựng tập thể là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài. Trách nhiệm đó đòi hỏi không chỉ

của hiệu trưởng mà của toàn thể đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên trong nhà trường, không chỉ trách nhiệm của chính quyền mà còn là trách nhiệm của mọi tổ chức đoàn thể. Công tác này chỉ thật sự đạt hiệu quả khi có sự kết hợp nhịp nhàng của các tổ chức đoàn thể trong nhà trường. Lãnh đạo nhà trường phải thường xuyên chú trọng công tác xây dựng tập thể sư phạm, củng cố khối đoàn kết trong Đảng, xây dựng mối quan hệ chặt chẽ, phát huy sức mạnh của các tổ chức quần chúng. Phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương trong việc bảo vệ an ninh trật tự và cơ sở vật chất nhà trường. Nâng cao chất lượng giảng dạy của nhà trường để xây dựng uy tín, niềm tin đối với nhà trường cho gia đình học sinh, nhân dân và lãnh đạo chính quyền địa phương.

3. Kết luận

Biện pháp quản lý là một hệ thống đa dạng, năng động, mỗi biện pháp có ưu điểm và những hạn chế nhất định. Vì vậy, phải thực hiện đồng bộ nhiều biện pháp để phối hợp giải quyết một nhiệm vụ cụ thể. Mỗi biện pháp đề xuất có tác động vào một lĩnh vực nhất định của công tác xây dựng tập thể và phù hợp với tình hình thực tế ở nhà trường nên mang tính độc lập nhất định. Giữa các biện pháp vẫn có mối liên hệ mật thiết, đan xen và hỗ trợ lẫn nhau, tạo nên một chỉnh thể thống nhất. Việc thực hiện hiệu quả biện pháp này là tạo điều kiện cho việc áp dụng thành công biện pháp kia và ngược lại. Chính vì vậy quá trình thực hiện các biện pháp cần phải đảm bảo tính đồng bộ để đạt hiệu quả cao. Các biện pháp thiết kế nhằm tác động vào tất cả các khâu và các chủ thể của quá trình quản lý, tác động vào tất cả các nội dung của công tác xây dựng tập thể sư phạm tích cực. Tùy vào đặc trưng của từng đơn vị lãnh đạo nhà trường cần linh hoạt vận dụng các nhóm biện pháp mà chúng tôi đề xuất để xây dựng tập thể sư phạm tích cực thật sự hiệu quả góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Vũ Dũng, Phùng Đình Mẫn (2007), *Tâm lý học quản lý*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, NXB Chính trị quốc gia – Sự thật, Hà Nội.
- [3]. Trần Kiểm (2011), *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lý giáo dục*, NXB ĐHQG Hà Nội.
- [4]. Thái Văn Thành (2007), *Quản lý giáo dục và quản lý nhà trường*, NXB Đại học Huế.